

Atvinnumálaráðuneyti

Ísafirði 7. október 2026

Umsögn; Mál í Samráðsgátt, nr. S-180/2026 Drög að frumvarpi til laga um náttúru- og innviðagjald

Umsögn þessi er unnin í samvinnu Vestfjarðarstofu og Fjórðungssambandi Vestfirðinga.

Vestfjarðastofa telur mikilvægt að ferðamenn taki með sanngjörnum hætti þátt í kostnaði við uppbyggingu og viðhald þeirra innviða sem ferðaþjónustan byggir á. Jafnframt er mikilvægt að ný gjaldtaka sé sett í samhengi við heildstæða þróun ferðaþjónustu um land allt og að skýrt sé hvernig auknar tekjur ríkisins vegna ferðaþjónustu styðja við þau markmið sem gjaldtakan byggir á.

Í drögum frumvarpsins er sérstaklega vísað til uppbyggingar og viðhalds innviða og ferðamannastaða, rannsókna í ferðaþjónustu og markaðssetningar Íslands sem áfangastaðar. Vestfjarðastofa telur mikilvægt að svæðisbundin áfangastaðapróun fái skýran sess þegar þessum markmiðum er fylgt eftir með fjárveitingum.

Það markmið stjórnvalda er að draga úr álagi á fjölsóttustu ferðamannastaðina og stuðla að jafnari dreifingu ferðamanna um landið kallar samhliða að fjárfesta í þeim áfangastöðum sem taka eiga við aukinni eftirspurn. Hafa ber í huga að dreifing ferðamanna byggist ekki eingöngu á markaðssetningu heldur einnig á uppbyggingu innviða, þjónustu, öryggi, vöruþróun og skipulagðri þróun áfangastaða.

Áfangastaðastofur og áfangastaðaaætlanir eru þegar vettvangur svæðisbundinnar stefnumótunar í ferðaþjónustu og þar eru skilgreind verkefni, áskoranir og uppbyggingarþörf hvers landshluta. Vestfjarðastofa telur því eðlilegt að þær áætlanir verði hluti af þeirri heildarmynd þegar fjármagni til uppbyggingar og þróunar ferðaþjónustu er ráðstafað.

Vestfjarðastofa telur jafnframt mikilvægt að horft verði heildstætt á gjaldtöku í ferðaþjónustu. Ferðamenn standa þegar frammi fyrir mismunandi gjöldum ríkis, sveitarfélaga og landeigenda og jafnframt er innheimt sérstakt innviðagjald af farþegum skemmtiferðaskipa. Tilkoma nýs gjalds sem einnig er rökstutt með kostnaði vegna innviða undirstrikar þörf fyrir skýrt, einfalt og fyrirsjáanlegt fyrirkomulag þar sem tilgangur einstakra gjalda og ráðstöfun þeirra er gagnsæ.

Vestfjarðastofa leggur því áherslu á að samhliða innleiðingu náttúru- og innviðagjalds verði tryggð skýr heildarsýn um nýtingu aukinna tekna vegna ferðapjónustu. Þar verði ekki eingöngu horft til þeirra staða þar sem gjald er innheimt eða til markaðssetningar landsins í heild, heldur einnig til svæðisbundinnar áfangastaðapróunar og framkvæmdar áfangastaðaáætlana um land allt.

Vestfjarðastofa og Fjórðungssamband Vestfirðinga áskilja sér síðan rétt til að fjalla um framangreint mál á síðari stigum.

Fh. Vestfjarðastofu og Fjórðungssambands Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, sviðsstjóri.

Sölvi Guðmundsson, Teymisstjóri - Markaður og menning